



EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.7.15.
COM(2020) 312 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A
TANÁCSNAK**

**A HELYREÁLLÍTÁSI TERVET TÁMOGATÓ IGAZSÁGOS ÉS EGYSZERŰ
ADÓZÁSRA IRÁNYULÓ ÚJ CSELEKVÉSI TERV**

1. Háttér-információk – Az uniós adópolitika az átalakulás időszakában

A mindeddig példátlan Covid19-válság jelentős zavarokat okozott a gazdaságokban az Unióban és szerte a világon. Az EU, annak intézményei, a tagállamok, a vállalkozások és a polgárok egy olyan alapvető átalakulás időszakában néznek szembe ezzel az óriási válsággal, amelyet az éghajlati és környezeti kihívások, a digitális forradalom, a növekvő egyenlőtlenségek és a geopolitikai átrendeződés formálnak.

A Bizottság úgy kívánja irányítani ezt az átalakulást, hogy az egy zöldebb és digitálisabb világba vezessen el, amely összeegyeztethető szociális piacgazdaságunk elveivel. Az igazságos, hatékony és fenntartható adózás központi szerepet játszik ezeknek a törekvéseknek a véghezvitelében. Az uniós adópolitikának biztosítania kell, hogy a magánszemélyektől kezdve a vállalatokig mindenki igazságosan részt vállaljon a terhekből. Ugyanakkor az uniós adópolitikát úgy kell kialakítani, hogy a vállalkozások és a polgárok is teljes mértékben ki tudják aknázni az egységes piac előnyeit, határokon átívelően tudjanak dolgozni és befektetni, innovációkat vezessenek be és munkahelyeket hozzanak létre. Mindezt úgy kell megvalósítani, hogy közben megfelelő ösztönzőket hozunk létre a fenntartható és éghajlatbarát magatartás – többek között a fenntartható beruházások – előmozdítására, és biztosítjuk a „szennyező fizet” elv tiszteletben tartását.

Az igazságos és hatékony adózás az előttünk álló hónapokban és években még fontosabb szerepet fog játszani, hiszen az EU és a globális közösség igyekszik majd kilábalni a Covid19-válság által kiváltott visszaesésből. Amint azt az „Európa nagy pillanata: Helyreállítás és felkészülés a jövő generációért” című közleményében¹ is hangsúlyozta, a Bizottság fokozni fogja az adócsalás és más tisztességtelen gyakorlatok elleni küzdelmet annak biztosítása érdekében, hogy a gazdaságélénkítés középpontjában a szolidaritás és a méltányosság álljon. Az ennek eredményeként növekvő adóbevételek bővíthetik a jelenlegi válságra adandó válaszingyintézkedésekhez szükséges tagállami forrásokat. Ez a közlemény eleget tesz ennek a kötelezettségvállalásnak, és a helyreállítási tervet támogató igazságos és egyszerű adózásra vonatkozóan egy 25 intézkedésből álló cselekvési tervet állít fel. Célja, hogy választ adjon a jelenlegi válság jelentette kettős kihívásra: a gyors gazdasági helyreállítás támogatására és az elégséges állami bevételek biztosítására az EU-ban. A cselekvési terv:

- Felvázolja az egységes piacon a vállalkozások előtt álló adózási akadályok csökkentésére irányuló intézkedéseket. Az adózás egyszerűsítése javítani fogja az üzleti környezetet, fokozni fogja a vállalkozások versenyképességét, és hozzájárul a gazdasági növekedéshez.
- Számos olyan kezdeményezést jelent be, amelyek segítenek a tagállamoknak érvényesíteni a meglévő adózási szabályokat, és javítani a megfelelést az adózás terén. Biztosítanunk kell, hogy a tagállamok megszerezzék a jelenlegi válság nagy kihívásaira adott válasz finanszírozásához szükséges adóbevételeket, anélkül hogy indokolatlan terhet rónának azokra, akiket már így is súlyosan érintett a válság. Az adócsalás, adókikerülés és adókijátszás elleni küzdelem e tekintetben továbbra is döntő fontosságú marad. Minden várhatóan hozzájárul ahhoz, hogy igazságosabb, jól szabályozott, hatékony és eredményes

¹ COM(2020) 456 final.

módon történjen a tagállamok körében a nemzeti és uniós költségvetést megillető bevételek beszedése.

Ez a cselekvési terv az elkövetkező évekre vonatkozó átfogó és ambiciózus uniós adóügyi menetrend egyik kulcsfontosságú eleme, amely az alábbi fontos kezdeményezéseket is magában foglalja:

- A jól megtervezett adórendszer fontos szerepet játszik a zöld átmenet támogatásában. Az adózás szakpolitikai eszközként való alkalmazása hozzá fog járulni a klímasemlegesség 2050-ig történő megvalósításához, valamint az európai zöld megállapodás egyéb környezetvédelmi célkitűzéseinek megvalósításához.² A folyamat során további állami adóbevételek fognak keletkezni az állami költségvetések számára a zöld átmenetet célzó intelligens beruházások támogatása érdekében. A környezetvédelmi adók hozzájárulnak ahhoz, hogy a termelők, a felhasználók és a fogyasztók megfelelő árjelzéseket és ösztönzőket kapjanak a kevésbé szennyező fogyasztás ösztönzésére, és elősegítik a fenntartható növekedést. Lehetőséget kínálhatnak más területeken – például a munkát terhelő adók terén – az adócsökkentésre is, így mindenki számára előnyös megoldást jelenthetnek mind a környezetvédelmi, mind a foglalkoztatási kérdések kezelésére.
- A növekedés támogatása és a szükséges bevételek igazságos előteremtése érdekében minden eddiginél fontosabb **a társaságiadó-rendszer mélyreható reformja, hogy az illeszkedjen a modern és egyre inkább digitalizált gazdaságunkhoz;** ezt úgy lehet elérni, hogy **az adókivetési jogot újra összekapcsoljuk az értékteremtéssel, és meghatározzuk az vállalkozások nyereségére vonatkozó tényleges adómérték minimális szintjét.** A Bizottság aktívan támogatja az OECD és a G20 által vezetett globális vitát, és készen áll a cselekvésre, ha nem sikerül globális megállapodást elérni. A Bizottság globális vitákat követően **a vállalkozások 21. századi adózására vonatkozó cselekvési tervben** az év vége előtt meg fogja határozni a következő lépéseket.
- **Az adócsalás és adókikerülés elleni globális küzdelem határozott fellépést követel meg.** A Covid-19 kitörése példátlan nemzeti és uniós szintű fellépést váltott ki a tagállamok gazdaságának támogatása és talpra állásuk elősegítése érdekében. Ez magában foglalja a vállalkozások likviditását és finanszírozáshoz jutását biztosító állami beavatkozásokat, amelyek jelentős része az uniós állami támogatási szabályok hatálya alá tartozik. Az adózási szempontból nem együttműködő országok és területek európai uniós jegyzékének (a továbbiakban: a nem együttműködő országok és területek európai uniós jegyzéke) célja a tagállami adóalapokat érintő fenyegetések kezelése. Mindezek alapján a Bizottság ajánlást terjesztett elő arra vonatkozóan, hogy a tagállamok az uniós vállalkozásoknak nyújtott pénzügyi támogatásokat az uniós jegyzékben szereplő vállalkozásokkal, illetve országokkal és területekkel való kapcsolatok hiányától tegyék függővé.

² Az olyan kezdeményezések, mint az energiaadó-irányelv felülvizsgálata és az importált fogyasztási cikkek karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus létrehozása az európai zöld megállapodás részét képezik, amelynek célja – a szociális megfontolások figyelembevételével – a széles körű nemzeti szintű adóreformok háttérének megteremtése, a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának megszüntetése, az adótehernek a munkáról a szennyezésre való áthelyezése. Az e célkitűzést támogató munka részeként a Bizottság 2020-ban konferenciát szervez a környezetbarátabb adózásról.

- Az EU igazságos adózásra vonatkozó programtervének teljes megvalósítása érdekében minden létező szakpolitikai eszközt életbe kell léptetni. A Bizottság ebben az összefüggésben fogja megvizsgálni, hogy miként lehetne teljes mértékben kiaknázni az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) azon rendelkezéseit, **ideértve az EUMSZ 116. cikkét is, amelyek lehetővé teszik, hogy az adózásra vonatkozó javaslatokat együttdöntéssel és minősített többségi szavazással fogadják el.**

Az uniós adópolitika a kiemelt adózási kezdeményezések mellett **továbbra is helyet kap a Bizottság átfogóbb programjában.** Például a közegészségügyi célkitűzésekhez való jobb hozzájárulás és az adócsalás elkerülése érdekében kezdeményezni fogják a dohánytermékek adóztatásáról szóló irányelv³ és az alkoholos italok adóztatásáról szóló irányelv⁴, valamint a jövedéki adóról szóló horizontális irányelv⁵ magánszemélyek által lebonyolított határokon átnyúló beszerzésekre vonatkozó rendelkezésének felülvizsgálatát. A Bizottság az európai szemeszter keretében is – többek között a környezetbarát költségvetés-tervezés népszerűsítése révén – törekedni fog az igazságos, egyszerű és fenntartható adózás programtervének megvalósítására, amely programban az adózás a társadalmilag igazságos zöld átállást célzó átfogó menetrend formálásának egyik eszköze. Ezen túlmenően különböző technikai támogatási programjai révén a Bizottság továbbra is támogatja a méltányos és egyszerű adózásra vonatkozó programjának végrehajtását.

A helyreállítási stratégiát támogató igazságos és egyszerű adózás adóügyi intézkedéscsomagja – 2020. július

Ez az intézkedéscsomag három elemből áll:

1. Ez a közlemény, amely felvázolja a helyreállítási stratégiát támogató igazságos és egyszerű adózásra irányuló cselekvési tervet, és bemutat számos hamarosan elinduló kezdeményezést a közvetlen és közvetett adózás terén.
2. Jogalkotási **javaslat⁶ a közigazgatási együttműködésről szóló irányelv felülvizsgálatáról⁷**, amely:
 - **automatikus információcserét** vezet be a tagállamok adóhatóságai között a **digitális platformok értékesítői által termelt jövedelemre/bevételekre vonatkozóan.** Az információ segíteni fogja az adóhatóságokat annak ellenőrzésében, hogy azok, akik digitális platformokon keresztül keresnek pénzt, megfizessék a megfelelő mértékű adót; valamint
 - az igazgatási együttműködés megerősítése a meglévő szabályok pontosításán keresztül.

³ A Tanács 2011/64/EU irányelve (2011. június 21.) a dohánygyártmányokra alkalmazott jövedéki adó szerkezetéről és adókulcsáról (HL L 176., 2011.7.5., 24–36. o.).

⁴ A Tanács 92/83/EGK irányelve (1992. október 19.) az alkohol és az alkoholtartalmú italok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról (HL L 316., 1992.10.31., 21–27. o.) és a Tanács 92/84/EGK irányelve (1992. október 19.) az alkohol és az alkoholtartalmú italok jövedékiadó-mértékének közelítéséről (HL L 316., 1992.10.31., 29–31. o.).

⁵ A Tanács 2008/118/EK irányelve (2008. december 16.) a jövedéki adóra vonatkozó általános rendelkezésekről és a 92/12/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 9., 2009.1.14., 12. o.).

⁶ COM(2020) 314 final.

⁷ A Tanács 2011/16/EU irányelve (2011. február 15.) az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről (HL L 64., 2011.3.11., 1. o.).

3. kormányzásról adóügyi jó megvalósítandó kívül azon és ban-EU zA,,⁸ szóló közlemény felül fogja vizsgálni a felelősségteljes adóügyi kormányzás terén az EU-ban és azon kívül elért haladást, és javaslatokat fog tenni a javítást igénylő területekre. Az Unión belül, de globálisan is fel kell lépünk. A fő cselekvési területek a következők:

- a vállalkozások adózására vonatkozó **magatartási kódex** reformja;
- az adózási szempontból nem együttműködő országok és területek **európai uniós jegyzékének** felülvizsgálata;
- az uniós alapokkal összefüggésben a **jó adóügyi kormányzás** megerősítését célzó javítások, és az uniós tagállamok összehangolt óvintézkedéseinek javítása, valamint
- a **fejlődő partnerországok** támogatása a jó adóügyi kormányzás fejlesztésében.

2. Sokat sikerült már elérnünk – de még többet kell tennünk

2.1. Az adócsalás, adókikerülés és adókijátszás elleni küzdelem:

Az elmúlt években az EU az adócsalás elleni küzdelemre és az átláthatóság javítására összpontosította erőfeszítéseit. Számos jogalkotási kezdeményezéssel – ideértve az áttörő jelentőségű átláthatósági és tagállami együttműködési projekteket – minden eddiginél jobban megnehezítették, hogy az adófizetők elkerüljék vagy kijátsszák az adókat. Konkrét példa erre az adókikerülési gyakorlatok elleni irányelv⁹, az adóegyezményekkel való visszaélések elleni intézkedések végrehajtásáról szóló bizottsági ajánlás¹⁰, valamint a feltételes adómegállapításokra vonatkozó átláthatósági szabályok¹¹ és az országonkénti jelentéstétel bevezetése az adóhatóságok között.¹²

Ezért ma szélesebb eszköztár áll az adóhatóságok rendelkezésére, hogy észleljék és kezeljék a visszaélésszerű magatartást, és együttműködjenek más bűnüldöző hatóságokkal. Az Unióban folytatott igazgatási együttműködésre vonatkozó keret értékelése azt mutatja, hogy az automatikus információcsere és az együttes fellépések gyakorivá váltak az EU-ban a tagállamok között.¹³ Az adóhatóságok hozzáférést kaptak a pénzmosás elleni küzdelemmel kapcsolatos információkhoz is¹⁴.

⁸ COM(2020) 313 final.

⁹ A Tanács (EU) 2016/1164 irányelve (2016. július 12.) a belső piac működését közvetlenül érintő adókikerülési gyakorlatok elleni szabályok megállapításáról (HL L 193., 2016.7.19., 1–14. o.).

¹⁰ A Bizottság (EU) 2016/136 ajánlása (2016. január 28.) az adóegyezményekkel való visszaélések elleni intézkedések végrehajtásáról (HL L 25., 2016.2.2., 67–68. o.).

¹¹ A Tanács (EU) 2015/2376 irányelve (2015. december 8.) a 2011/16/EU irányelvnek az adózás területére vonatkozó kötelező automatikus információcsere tekintetében történő módosításáról (HL L 332., 2015.12.18., 1–10. o.).

¹² A Tanács (EU) 2016/881 irányelve (2016. május 25.) a 2011/16/EU irányelvnek az adózás területére vonatkozó kötelező automatikus információcsere tekintetében történő módosításáról (HL L 146., 2016.6.3., 8–21. o.).

¹³ Európai Bizottság. (2017). Az (EU) 904/2010 rendelet értékelése. Bizottsági szolgálati munkadokumentum, SWD(2017) 428 final (héa) és Európai Bizottság. (2019). Bizottsági szolgálati munkadokumentum: Az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről és a 77/799/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2011/16/EU tanácsi irányelv értékelése (SWD(2019)328 final).

¹⁴ A Tanács (EU) 2016/2258 irányelve (2016. december 6.) a 2011/16/EU irányelvnek a pénzmosás elleni küzdelmet szolgáló információkhoz való adóhatósági hozzáférés tekintetében történő módosításáról (HL L 342., 2016.12.16., 1–3. o.).

Emellett a potenciálisan agresszív adótervezésre vonatkozó új uniós szabályoknak köszönhetően most már jelenteni kell az adóelkerülési szabályozásokat is¹⁵.

A 2021-től kezdve alkalmazandó **e-kereskedelemre vonatkozó héacsomag**¹⁶ megszüntette a 22 EUR alatti értékű áruk behozatalának héamentességét, és az EU-ba importált összes áru után kötelezővé tette a héa megfizetését, ami csökkenteni fogja a csalás lehetőségét. Megerősítették az igazgatási együttműködés eszközeit is a héa területén: az Eurofisc¹⁷ saját kezdeményezésére immár együttműködhet és információcserét folytathat az Európai Csalás Elleni Hivatallal (OLAF) és az Europollal¹⁸; az adóhatóságok információcserét folytathatnak a vámhatóságokkal a héaköteles behozatalokról és a vámcsalásokról¹⁹, és közös ellenőrzéseket szervezhetnek, amelyek során a külföldi adóhatósági tisztviselők aktívan részt vesznek az közigazgatási vizsgálatokban.

Mindazonáltal az adócsalás és adókijátszás továbbra is veszélyt jelent a rendezett államháztartásra. 2016-ban 46 milliárd EUR-ra becsülték azt a bevételkiesést az EU-ban, ami a magánszemélyek által a személyi jövedelemadó, a tőkejövedelemre kivetett adók és a vagyon- és örökösödési adó terén elkövetett nemzetközi adócsalásnak tudható be.²⁰ A héabevétel-kiesést (azaz a várt héabevétel és a ténylegesen beszedett héa összegének különbségét) 2017-ben 137 milliárd EUR-ra becsülték, beleértve az 50 milliárd EUR összegű héacsalást is.²¹ A Bizottság 2018-ban bemutatta az Unión belüli kereskedelemre vonatkozó héarendszer átfogó felülvizsgálatát²². Ennek a végleges héaszabályozásra vonatkozó javaslatnak az elfogadása – a Közösségen belüli áruszállításokra vonatkozó mentesség eltörlésével – segítene csökkenteni ezt a kiesést, és megkönnyítené megfelelést. Ugyanígy több becslés szerint a társasági adó kikerülése is több mint 35 milliárd EUR-t tesz ki minden évben az EU-ban.²³ Ez a jelentős összegű bevételkiesés

¹⁵ A Tanács (EU) 2018/822 irányelve (2018. május 25.) a 2011/16/EU irányelvnek az adatszolgáltatási kötelezettség alá tartozó, határokon átnyúló konstrukciókkal kapcsolatosan az adózás területére vonatkozó kötelező automatikus információcsere tekintetében történő módosításáról (HL L 139., 2018.6.5., 1. o.).

¹⁶ A Tanács (EU) 2017/2455 irányelve, a Tanács (EU) 2017/2454 rendelete, a Tanács (EU) 2017/2459 végrehajtási rendelete, a Tanács (EU) 2019/1995 irányelve, a Tanács (EU) 2019/2026 végrehajtási rendelete, az (EU) 2020/194 végrehajtási rendelet; https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/modernising-vat-cross-border-ecommerce_en#heading_1

¹⁷ Az Eurofisc a határokon átnyúló csalásokra vonatkozó célzott információk tagállamok közötti gyors cseréjére, feldolgozására és elemzésére, valamint a nyomon követő intézkedések koordinálására szolgáló hálózat.

¹⁸ Emellett az Europol elindította az új Pénzügyi és Gazdasági Bűnözés Elleni Európai Központot (EFEC). A Központ fokozni fogja az uniós tagállamoknak és az uniós szerveknek a pénzügyi és gazdasági bűnözés terén nyújtott operatív támogatást, és előmozdítja a pénzügyi nyomozások szisztematikus alkalmazását. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-launches-european-financial-and-economic-crime-centre>

¹⁹ A Tanács (EU) 2018/1541 rendelete (2018. október 2.) a 904/2010/EU és az (EU) 2017/2454 rendeletnek a hozzáadottérték-adó területén történő közigazgatási együttműködés megerősítésére irányuló intézkedések tekintetében történő módosításáról (HL L 259., 2018.10.16., 1–11. o.).

²⁰ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019-taxation-papers-76.pdf

²¹ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/vat-gap-full-report-2019_en.pdf

²² Javaslat – A Tanács irányelve a 2006/112/EK irányelvnek

a tagállamok közötti kereskedelem adóztatására alkalmazandó végleges héarendszer működésére vonatkozó részletes technikai intézkedések bevezetése tekintetében történő módosításáról (COM(2018) 329 final), 2018. május 25.

²³ Miközben az adókikerülési gyakorlatokat sok tanulmány kimutatta, a jelenség komplex jellege és a korlátozottan rendelkezésre álló adatok miatt nehéz mérni az emiatt kiesett bevételeket. Dover és mások (2015) szerint az EU-n belüli nyereségátcsoportosításból adódó bevételkiesés 50–70 milliárd EUR, amely legalább a társasági adóból származó bevétel 17 %-ával volt egyenlő 2013-ban. Az általános egyensúlyi modell megközelítését felhasználva Álvarez-Martínez és mások (2018) azt állapították meg, hogy az adókikerülés az EU-28-ban évente 36 milliárd EUR társaságiadó-bevétel kiesését okozza. Zucman és mások (2018) mintegy 37 milliárd EUR-ra teszik az EU-28 bevételkiesését.

annál is problematikusabb, mivel a Covid19-járvány gazdasági következményei miatt elkerülhetetlenül csökkeni fognak az adóbevételek. Emellett a héacsalás néhány esetben összefüggésben van a vámcsalásokkal is. Az adóbevételek kiesése aláássa az adófizetők közötti igazságos tehermegosztást, valamint az uniós költségvetésbe befizetett méltányos nemzeti hozzájárulásokat is. Az európaiak majdnem 75 %-a több uniós szintű fellépést követel az adócsalás elleni küzdelemben.²⁴

2.2. Adóigazgatás a digitális korban

Uniós szinten további fellépésre van szükség az adócsalás elleni küzdelem fokozása, és az adóhatóságok abban való támogatása érdekében, hogy lépést tudjanak tartani az állandóan fejlődő gazdasággal. A digitális gazdaság és az új üzleti modellek kialakulása új kihívások elé állítja az adóigazgatást. Ráadásul az adóhatóságoknak nemzeti szinten korlátozott erőforrásaik vannak arra, hogy felhasználják azt az óriási mennyiségű adatot, amelyet az elmúlt évek során hozott intézkedések végrehajtása keretében gyűjtöttek.

A gazdaság és a nemzeti hatóságok digitalizálását szintén lehetőségként kell felfogni. A digitális megoldások alkalmazása megkönnyíti az adóhatóságok feladatait, és hozzá fog járulni mind az adóigazgatások, mind pedig a vállalkozások megfelelési költségeinek csökkentéséhez. Emellett az adatelemzés döntő fontosságú a növekvő mennyiségű összegyűjtött adat felhasználásához. Az e-kereskedelem terén, ahol a vám- és adóhatóságoknak óriási mennyiségű adat- és információs rendszerek állnak majd a rendelkezésükre, e tekintetben különösen fontosak lesznek az adó- és vámhatóságok közötti szinergiák. A digitalizáció kulcsfontosságú tényező a vállalkozások, különösen a kkv-k jelentéstételi terheinek csökkentésében is, többek között azáltal, hogy a statisztikai hatóságok újra felhasználják az információkat.

A Bizottság által 2019. decemberben „**Héa a digitális korban**” címmel szervezett konferencia rámutatott arra, hogy mélyrehatóbb gondolkodásra van szükség ezen a területen. E gondolkodás előterében annak kell állnia, hogy az adóhatóságok hogyan tudják felhasználni a technológiát az adócsalás elleni küzdelemben, illetve a vállalkozások javára, és hogy a jelenlegi héaszabályok igazodnak-e a digitális korban folytatott üzleti tevékenységhez.

2.3. Egyszerű uniós adópolitika a versenyképes egységes piac érdekében

Az EU haladást ért el az adózás egyszerűsítése terén is. Új szabályok léptek életbe az olyan adózási jogviták gyorsabb és hatékonyabb rendezése érdekében a közvetlen adózás területén, amelyek a tagállamok között a kettős adóztatás megszüntetése érdekében létrejött megállapodások és egyezmények értelmezéséből vagy alkalmazásából adódnak²⁵. Az e-kereskedelemre vonatkozóan elfogadott héacsomag felszámolta a határokon átnyúló kereskedelmet folytató kisvállalkozások előtt álló egyik legnagyobb akadályt. A fogyasztóknak online árukat értékesítő vállalatok egy egyszerűen használható online portálon keresztül, anyanyelvükön intézhetik héakötelezettségeiket.

Uniós szinten kezdeményezések indultak annak érdekében is, hogy segítséget nyújtsanak a tagállamoknak abban, hogy az adózást a fenntartható gazdasági növekedés eszközeként használják, akár az európai szemeszter keretében is. A Bizottság különösen azt hangsúlyozta, hogy

²⁴ Európai Parlament (2016). Adócsalás: Az európaiak 75 %-a azt várja az EU-tól, hogy többet tegyen e jelenség leküzdése érdekében. Európai Parlament – Hírek, 2016.07.29.

²⁵ A Tanács (EU) 2017/1852 irányelve (2017. október 10.) az európai uniós adóügyi vitarendezési mechanizmusokról (HL L 265., 2017.10.14., 1–14. o.).

a növekedésbarát adórendszer hozzájárulhat a magánberuházások bővítéséhez és az üzleti környezet javításához, a foglalkoztatás élénkítéséhez, az egyenlőtlenségek csökkentéséhez, továbbá a környezeti szempontból ellenállóképes gazdaság kialakulásához. Az adórendszer egyszerűsítése emellett hozzájárulhat a gazdasági torzulások korlátozásához és a vállalkozásokra háruló adminisztratív terhek enyhítéséhez. A héamértékre vonatkozó javaslat²⁶ elfogadása, amelyet jelenleg tárgyal a Tanács, biztosítja majd a tagállamoknak azt a rugalmasságot, hogy – szigorú feltételek mellett – meghatározzák a jelenlegi válságból való kilábaláshoz szükséges saját adómértéküket, de azt is lehetővé teszi, hogy a tagállamok jobban összehangolják héapolitikájukat a környezetvédelmi célkitűzésekkel.

Az adómegfelelési költségek azonban továbbra is magasak az EU-ban. Különösen a kezdő és innovatív vállalkozásokat kell támogatnunk, amelyeket nagyobb próbatétel elé állítja a bonyolult adminisztráció, mint a nagy multinacionális vállalatokat. A megfelelési költségek jellemzően lényegesen nagyobbak a kisvállalkozásoknál, mint a nagyvállalatoknál²⁷. A nagyvállalatok becsült adómegfelelési költségét a megfizetett adó 2 %-ára becsülik, míg a kkv-k esetében a becslések szerint ez az arány a megfizetett adók 30 %-a.²⁸ Ráadásul a 27 különböző adórendszerből adódó bonyolult összkep nem csak joghézagokat teremt, amelyet adóvisszaélésekre használnak ki, hanem bizonytalan helyzetbe hozza a becsületes adófizetőket is, akik egyszerűen túlterheltek, és figyelmetlenségéből nem felelnek meg a szabályoknak.

Ezért uniós szintű fellépésre van szükség az egyszerűbb és korszerűbb adózási környezet megteremtése érdekében. Ez segítené a szabályokat betartó vállalkozásoknak, hogy kihasználják az egységes piac előnyeit, és fenntartsák a gazdasági növekedést az EU-ban. Az egységes piac előtt álló akadályokról szóló legutóbbi bizottsági közleményben bemutatottak szerint a vállalkozások következetesen a nemzeti adózási szabályokat és eljárásokat jelölték meg az előttük álló egyik legnagyobb akadályként.²⁹ Ezek az akadályok elsősorban a határokon átnyúló tevékenységeket folytató vállalkozásokat érintik, mivel különböző nemzeti rendszerekhez és hatóságokhoz kell alkalmazkodniuk. A vállalkozások sokféle problémát jelöltek meg akadályként, a nyilvántartásba vételtől kezdve a héával kapcsolatos jelentéstételi kötelezettségeken át a vállalati jövedelemadóig.

3. A helyreállítási tervet támogató igazságos és egyszerű adózásra irányuló új cselekvési terv

Ez a cselekvési terv egy olyan új, kiegyensúlyozott megközelítést vezet be, amely összekapcsolja az adócsalás és adókijátszás elleni fellépést a becsületes adófizetők életét egyszerűbbé tevő intézkedésekkel. Ily módon az adófizetőket helyezi a középpontba. Ezért a cselekvési terv alapján előirányzott különböző intézkedések az adófizetők hivatali útja köré szerveződnek. Az ezen adófizetői út különböző mérföldköveihez kapcsolódó intézkedések úgy írhatók le, mint az EU előremutató útja azon kettős célkitűzés elérése felé, hogy egyrészt leküzdje az adócsalást, másrészt pedig egyszerűvé tegye és megkönnyítse az adózást.

A terv 25 intézkedést tartalmaz (lásd a mellékletet), amelyeket a Bizottság 2024-ig javasol végrehajtani. Az ebben a cselekvési tervben felvázolt lehetséges jogalkotási változtatások egy

²⁶ COM(2018) 20 final, 2018.1.18.

²⁷ Európai Bizottság. (2018). Study on tax compliance costs for SMEs (Tanulmány a kkv-k adómegfelelési költségeiről), végleges jelentés – Tanulmány (közzétéve: 2018.12.12.).

²⁸ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/tax_survey.pdf

²⁹ COM(2020) 93 final és az azt kísérő SWD(2020) 54 final dokumentum.

hatásvizsgálat eredményeitől függenek, amely kiterjed az alapvető jogokra és különösen a személyes adatok védelmére, és amely szükség esetén annak érdekében készül majd el, hogy a minőségi jogalkotás elveivel³⁰ összhangban értékelni lehessen a különböző szakpolitikai alternatívákat.

3.1. Nyilvántartásba vétel

A hatékony és eredményes nyilvántartásba vétel az első lépés annak biztosításához, hogy az adófizetők igazságosan részt vállaljanak a közterhekből.³¹ Az EU-ban az adófizetőket az adóazonosító szám azonosítja³². A héaköteles adózókat a közösségi adószám azonosítja. Folyamatosan naprakészen kell tartani az adófizetők adatait tároló adatbázisokat: az adófizetőknek minden szükséges adatot közölniük kell az adóhatósággal. Változások esetén (például ha egy adófizető tartósan egy másik tagállamba költözik) megfelelően módosítani kell a nyilvántartásba vételi információkat.

A hatékonyság érdekében a nyilvántartásba vételnek a lehető legegyszerűbbnek kell lennie. Az adóazonosító szám és/vagy a közösségi adószám megszerzése nem jelenthet indokolatlan terhet. Ha egy adófizető munkavégzés vagy vállalkozás indítása céljából egy másik tagállamba költözik, az adófizető nyilvántartási adatainak aktualizálására szolgáló eljárásoknak zökkenőmentesen kell folyniuk, hogy a lehető legkisebb adminisztratív terhet róják az adófizetőre. Ha az adófizetőnek igazolnia kell az adóhatóság előtt az adóügyi illetőségét, azaz hogy hol vették nyilvántartásba adófizetőként, akkor az eljárásnak egyszerűnek kell lennie.

A Bizottság a következő intézkedéseket fogja meghozni, hogy egyszerűsítse az adófizetők számára az adóügyi nyilvántartásba vételt:

2022/2023-ban

1. A letelepedés helye szerinti tagállamban nyilvántartásba vett adófizetőknek még az e-kereskedelemre vonatkozó héacsomag elfogadását követően is egy további héaregisztrációra van szükségük abban a tagállamban, ahol nincs székhelyük, de adóköteles ügyleteket folytatnak. A Bizottság javasolni fogja a héa-irányelv módosítását³³ azzal a céllal, hogy egy **egységes uniós héanyilvántartás** felé mozduljon el, amellyel a vállalkozások képesek lennének bárhol az Unióban szolgáltatásokat nyújtani és/vagy árukat értékesíteni.

³⁰ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how_hu.

³¹ Ez a fejezet az adófizetőkre összpontosít, és megpróbálja az adóhatóságok ügyfeleiként felfogni őket. Az adófizetők öt fő lépést tapasztalnak az adófizetők és az adóhatóság közötti kapcsolattartásban: nyilvántartásba vétel, beszámolás, ellenőrzés, az adó megfizetése és jogviták. Ezt az öt lépést a következő forrásból kölcsönöztük: OECD (2017): Adóigazgatás 2017-ben: Összehasonlító információk az OECD-ről és más fejlett és feltörekvő gazdaságokról https://doi.org/10.1787/tax_admin-2017-en. Ezeket a lépéseket a vizsgálatunk fő irányához igazítottuk, így például az „adóbeszedés” (az adóhatóság szemszögéből) adófizetés lett (az adófizető szemszögéből). Az ügyfélútról általánosabban: Lemon, K. N., & Verhoef, P. C. (2016). Understanding customer experience throughout the customer journey [Az ügyféltapasztalat megértése az ügyfélúton keresztül]. Journal of marketing, 80(6), 69–96. o.

³² Vagy ezzel egyenértékű. A Bizottság „TIN on EUROPA” („Adóazonosító számok az EUROPA portálon”) elnevezésű weboldala áttekintést nyújt az adóazonosító számokról az EU-ban: https://ec.europa.eu/taxation_customs/tin/tinByCountry.html

³³ A Tanács 2006/112/EK irányelve (2006. november 28.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről (HL L 347., 2006.12.11., 1. o.).

2. „A digitális korra felkészült Európa” a Bizottság hat kiemelt prioritásának egyike. Konkrétabban megfogalmazva, az államigazgatás korszerűsítése a Bizottság e-kormányzati cselekvési tervének³⁴ egyik célkitűzése. E cél elérése érdekében fontos biztosítani, hogy az uniós adatvédelmi szabályok teljes körű betartása mellett **hatékonyan használják fel az adófizetők adatait**. Ahogy arra a közvetlen adózás területén folytatott közigazgatási együttműködésről a Bizottság által készített értékelés is rámutatott, még mindig van lehetőség az adózási adatok minőségének és felhasználásának javítására.³⁵ A Bizottság egy kísérleti projekt keretében fogja értékelni, hogy mely digitális megoldásokat lehet felhasználni és hogyan, hogy biztosítsák az adatok jobb kihasználását, új digitális szolgáltatásokat hozzanak létre az adófizetők számára és uniós szinten jobban támogassák az adóhatóságok munkáját. A Bizottság szolgálati munkadokumentumot fog közzétenni, amelyben beszámol a kísérleti projekt következtetéseiről és ajánlásairól.

3.2. Jelentéstétel

Az adófizetők rendszeresen tájékoztatják az adóhatóságokat adókötelezettségükről, és ezzel számos információszolgáltatási követelménynek tesznek eleget. Az adófizetők általi jelentéstétel lehető legnagyobb hatékonyságának biztosítása érdekében az adóbevallásoknak egyszerűnek kell lenniük, a kért adatok körét a minimálisra kell szorítani, azoknak az eljárásoknak és rendszereknek pedig, amelyek segítségével az adófizetők benyújthatják az adóbevallásokat az adóhatóságoknak, egyértelműnek kell lenniük. A bevallásokat a lehetséges mértékig a hatóságnak előre ki kellene töltenie. Az e-kormányzat elveit az adózási információkra is alkalmazni kellene, különösen a jelentéstétellel kapcsolatban. Holisztikus megközelítést alkalmazva az adófizetőktől csak egyszer, digitális, biztonságos és inkluzív „egyablakos” e-szolgáltatáson keresztül kellene információszolgáltatást kérni. Ha ezeket az információkat pl. a statisztikai hatóságok újra felhasználják, akkor tiszteletben kell tartani a megfelelő titoktartási szabályokat.

A hatékony jelentéstétel az adófizetők önkéntes szabálykövetésén alapul. Az adóhatóságok az adófizetőkre hagyatkoznak, hogy helyes információkat szolgáltatassanak az adóköteles jövedelmükről és az adóköteles tevékenységeikről. Az önkéntes szabálykövetés előmozdítására és fenntartására, valamint egyrészt az adóhatóságok közötti, másrészt az adóhatóságok és az adófizetők közötti bizalom növelésére irányuló intézkedések növelhetik a jelentéstétel hatékonyságát.

Az adófizetők által teljesítendő jelentéstételt harmadik felek, például a munkáltatók, pénzügyi intézmények és egyre nagyobb mértékben más adóhatóságok adatszolgáltatása támasztja alá és egészíti ki.

A vállalkozások információszolgáltatásának egyszerűsítése és a bejelentett információk pontosságának biztosítása érdekében a Bizottság a következő intézkedéseket fogja meghozni.

2020/2021-ben

³⁴ Európai Bizottság (2016). Uniós e-kormányzati cselekvési terv 2016–2020. A közigazgatás digitális átalakításának felgyorsítása. COM(2016) 179 final.

³⁵ Európai Bizottság. (2019). Bizottsági szolgálati munkadokumentum: Az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről és a 77/799/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2011/16/EU tanácsi irányelv értékelése (SWD(2019)328 final).

3. A Bizottság a tagállamokkal közösen kezdeményezést készít elő a vállalkozások adómegfelelésének megkönnyítésére és előmozdítására, – **egy együttműködésen alapuló uniós megfelelési keretet** –, amely az adóhatóságok közötti nagyobb fokú együttműködésen, bizalmon és átláthatóságon alapul. A kezdeményezésnek világos keretet kell teremtenie az adóhatóságok közötti megelőző párbeszéd számára, hogy a társasági adó területén közösen rendezzék az adózási kérdéseket. A kezdeményezés felölelné mind a kkv-kat, mind pedig a nagyvállalatokat, bár eltérő fókusszal, hogy jobban illeszkedjen a valós helyzetükhöz. A program kiegészítené az együttműködésen alapuló megfelelés meglévő nemzeti és nemzetközi programokat. A Bizottság a tagállamok szakértőivel együttműködve dolgozik a kkv-kat és nagyobb vállalatokat célzó nem jogalkotási kísérleti projektek 2021-es elindításának előkészítő szakaszán.

2022/2023-ban

4. A tagállamok már új technológiákat alkalmaznak, hogy gyorsabb és/vagy részletesebb információkat kapjanak a belföldi ügyletekről. A meghozott intézkedések tagállamonként eltérőek, ami jelentősen növeli a határokon átnyúló tevékenységet folytató vállalkozásokra háruló terhet. A Bizottság jogalkotási javaslatot fog benyújtani a **héabeszámolási kötelezettségek korszerűsítésére**. Ez várhatóan biztosítja a gyorsabb, lehetőleg valós idejű és részletesebb információcserét a héaköteles Unión belüli ügyletekről, ezzel egyidejűleg pedig racionalizálja a belföldi ügyletekre alkalmazható mechanizmusokat. Ebben az összefüggésben vizsgálni fogják **az e-számlázás további bővítésének szükségességét**.

5. A Bizottság javasolni fogja a héa-irányelv módosítását az **egyablakos héaügyintézés (OSS) hatókörének további bővítése céljából**, amely 2015 óta működik a TBE-szolgáltatásokra³⁶ kivetett héa bevallása és megfizetése tekintetében, és amelyet 2021-ben az e-kereskedelemre vonatkozó héacsomag ki fog terjeszteni a távértékesítésre és a TBE-szolgáltatásokon kívüli szolgáltatásokra. Ez az intézkedés arra irányul, hogy bevonja a kezdeményezés hatókörébe az eddig még nem szabályozott összes fogyasztói ügyletet. Ezt követően lehetővé kell tenni, hogy az adófizetők egy egységes héabevallásban jelenthessék be az EU-ban lebonyolított összes fogyasztói ügyletet, amelyet a letelepedés helye szerinti tagállamukban kell benyújtaniuk. Ebben az összefüggésben mérlegelésre kerül az a lehetőség is, hogy előírják az egyablakos importügyintézés kötelező használatát, és meghatározzák a használatára vonatkozó küszöbértéket.

3.3 Az adó megfizetése

Az adózás egyik döntő lépése az esedékes adó megfizetése. Az adófizetőktől elvárjuk, hogy határidőre és teljes mértékben megfizessék az adójukat. Az adófizetők többsége ezt megteszi, és önkéntesen befizeti azt, ami kötelező. A lehető leghatékonyabb adófizetés biztosítása érdekében az adóhatóságoknak bővíteniük kell az adófizetők számára elérhető elektronikus fizetési módszereket. Néhány tagállamban például okostelefon-alkalmazással is be lehet fizetni többféle adót.

A héafizetésre kötelezett vállalkozásoknak és a munkáltatóknak vagy más megbízottaknak és közvetítőknek, akik az adózók nevében fizetik meg az adót, szintén lehetőséget kell adni arra, hogy kihasználják az e-szolgáltatások és az egyszerűsítés előnyeit. A fizetés megkönnyítése különösen a

³⁶ Telekommunikáció, műsorszolgáltatás és elektronikus szolgáltatások.

kis- és középvállalkozások esetében fontos, akik egyre gyakrabban szembesülnek aránytalanul magas megfelelési költségekkel.³⁷

A jobb adófizetési fegyelem elérése érdekében az adóhatóságoknak új utakat kell találniuk az adófizetőkhez fűződő kapcsolatukban, például a magatartásközpontú szemlélet vagy az együttműködésen alapuló szabálykövetés alkalmazásával.

A fizetendő adó összegének már kezdettől fogva pontosnak kell lennie annak elkerülése érdekében, hogy az adófizetőknek kérelmezniük és várniuk kelljen a visszatérítést. A visszatérítés időt vesz igénybe, és teret enged a csalásnak. Amikor adó-visszatérítésre számítanak, az adóhatóságoknak a lehető leggyorsabban kell kezelniük ezeket az ügyeket, hogy az adófizetőknek ne kelljen sokáig várniuk a visszatérítésre, és cash-flow problémákkal szembesíteniük.

Annak érdekében, hogy az EU-ban növelje az adófizetési eljárások hatékonyságát, a Bizottság a következő intézkedéseket fogja meghozni:

2020/2021-ben

6. A Bizottság **ajánlásokat** fog előterjeszteni a **be nem fizetett adók behajtásához nyújtott támogatás javítására**. Ezek az ajánlások figyelembe veszik majd azt is, hogy tiszteletben kell tartani az adófizetők jogait. Az adókból, vámokból, illetékekből és egyéb intézkedésekből eredő követelések behajtására irányuló kölcsönös segítségnyújtás működéséről szóló bizottsági jelentés³⁸ azt a következtetést vonta le, hogy a követelések behajtására irányuló kölcsönös segítségnyújtás hatékonyságának és eredményességének biztosítása érdekében a tagállamoknak meg kell erősíteniük belső segítségnyújtási rendszereiket, és elégséges erőforrást kell bevetniük a behajtásra irányuló segítségnyújtással kapcsolatos megkeresések kezelése céljából. A jelentés azt is megállapította, hogy még mindig fontolóra lehet venni (a 2010/24/EK irányelv³⁹ alapján működő) adóbehajtási segítségnyújtási rendszer különböző működési szempontjainak javítását. Az új⁴⁰ bizottsági jelentés nyomon fogja követni a fenti következtetéseket.

2022/2023-ban

7. Az adófizetőknek pontosan és előre kell tudniuk, hogy hol kell megfizetniük az adót. A Bizottság jogszabályra irányuló javaslatot fog benyújtani annak tisztázása érdekében, hogy az EU-ban határokon átnyúló tevékenységet folytató adófizetőknek hol van az adóügyi illetősége. Jelenleg a tagállamok még mindig eltérő és sokféle kritérium alapján határozzák meg az adóügyi illetőséget, ami felveti a kettős adóztatás (és az adóztatás kettős elmaradásának) kockázatát. Ez a kezdeményezés annak biztosítására törekszik, hogy az egységes piacon **következetesebben állapítsák meg az adóügyi illetőséget**.

³⁷ Európai Bizottság (2018). Tanulmány a kkv-k adózási megfelelési költségeiről. Zárójelentés –tanulmány (közvetéve 2018. 12. 12-én).

³⁸ COM(2017) 778.

³⁹ A Tanács 2010/24/EU irányelve (2010. március 16.) az adókból, vámokból, illetékekből és egyéb intézkedésekből eredő követelések behajtására irányuló kölcsönös segítségnyújtásról (HL L 84., 2010.3.31., 1. o.).

⁴⁰ A Bizottságnak ötévente jelentést kell tennie az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak (a 2010/24/EU irányelv 27. cikkének (3) bekezdése).

8. A vállalkozások adózási környezetének javítása a Bizottság egyik prioritása. A 2016 és 2019 közötti időszakban hozott intézkedések⁴¹ ellenére továbbra is fennállnak a határokon átnyúló beruházások előtt álló adózási akadályok⁴². A Bizottság jogalkotási kezdeményezést fog javasolni a forrásadó-könnyítés közös, szabványosított és egész Unióra kiterjedő rendszerének bevezetéséről, amit az adóhatóságok közötti információcsere- és együttműködési mechanizmus fog kiegészíteni. Emellett a Bizottság értékelni fogja az adóhatóságok és a pénzügyi felügyeleti hatóságok közötti információcsere és együttműködés szükségességét.⁴³ A számításba vett alternatívák között vannak jogalkotási és nem jogalkotási beavatkozások is, és figyelembe fogják venni az OECD-nek a kettős adóztatási egyezményekből eredő adókedvezményekkel és a betartatás fokozásával (TRACE) kapcsolatos kezdeményezését.⁴⁴ A cél egyrészt a határokon átnyúló befektetők adómegfelelési költségeinek jelentős csökkentése, másrészt pedig az adócsalás megakadályozása⁴⁵.

3.4. Ellenőrzés, nyomon követés és igazgatási együttműködés.

A méltányos adóztatás a vállalkozások és polgárok javát szolgáló európai szociális modell egyik sarokköve. A fenntartásához elvárjuk az adófizetőktől, hogy időben nyújtsák be az adóbevallást és fizessék meg az adót. A legtöbbjük megteszi ezt, az adóhatóságok alapállása pedig az kell, hogy legyen, hogy vélelmezzi az becsületességet és a szabálykövetést. Sajnos mégis van néhány olyan adófizető, aki nem tisztességesen jár el. Az adóhatóságoknak kötelességük megvizsgálni és ellenőrizni az adófizetők adóügyeit, és bizonyos esetekben adóellenőrzéseket folytatni.

Az ellenőrzések fenntartják az adórendszer igazságosságába vetett bizalmat, biztosítják az egyenlő versenyfeltételeket az adózás területén, és segítenek elkerülni, hogy végül a becsületes adófizetők többet fizessenek azért, mert más adófizetők nem tartják be a szabályokat, és nem vállalnak igazságosan részt a közterhekből. Ráadásul a hatékony adóellenőrzések visszatartó erejüknél fogva megakadályozhatják, hogy az adófizetők a jövőben megszegjék a szabályokat.

Az adóellenőrzések hatékony és eredményes lefolytatása érdekében az adóhatóságoknak kockázatkezelési technikákat kell igénybe venniük, hogy célzottabb adóellenőrzéseket végezzenek a megfelelő adófizetői csoportokban. Az ellenőrzéseknek széles körű információforrásokon kell alapulniuk, különösen – a határokon átnyúló tevékenységet folytató adózók esetében – a más tagállamoktól és harmadik országoktól információcsere keretében kapott információkon.

Az ellenőrzési eljárások racionalizálása és a célzottabb ellenőrzések érdekében a Bizottság számos intézkedést fog hozni az Eurofisc-hálózat továbbfejlesztése céljából:

⁴¹ Európai Bizottság (2017). Magatartási kódex a forrásadóval kapcsolatban,

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/code_of_conduct_on_withholding_tax.pdf

⁴² A probléma tartós fennállására vonatkozó friss bizonyítékok elérhetők az EKB értékpapírokkal és biztosítékokkal kapcsolatos piaci infrastruktúrákkal foglalkozó tanácsadó csoportja által készített jelentésben („10. T2S harmonizációs eredményjelentés – Az európai értékpapír-kiegyenlítési és biztosítékezelési megállapodás harmonizálása”), 2020.

⁴³ Itt utalni kell a pénzügyi piacok felügyeletéért felelős uniós és nemzeti hatóságokra. További információk az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA) weboldalán olvashatók: <https://www.esma.europa.eu/>.

⁴⁴ <http://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/treatyreliefandcomplianceenhancementtrace.htm>

⁴⁵ A befektetők költségét több mint 8 milliárd EUR/év összegre becsülték. Európai Bizottság (2017). A tőkepiaci unió megvalósításának felgyorsítása: a tőkeáramlás nemzeti akadályainak felszámolása. COM(2017) 147 final. Másrészt a határokon átnyúló osztalékokra kivetett forrásadó terén elkövetett adócsalás összegét több mint 55 milliárd EUR-ra becsülik: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20181120IPR19552/cum-ex-tax-fraud-meps-call-for-inquiry-justice-and-stronger-tax-authorities>

9. Eurofisc 2.0 – 2022/2023-ban

- ✓ A Bizottság javasolni fogja – lehetőleg a 904/2010/EU tanácsi rendelet⁴⁶ módosítása útján –, hogy **az Eurofisc-et tegyék a határokon átnyúló ügyletekben elkövetett héacsalások elleni küzdelemre szolgáló valódi uniós eszközzé.** Az adóhatóságok héacsalás elleni szakértőinek ez a platformja 2018-ban⁴⁷ új jogi mandátumot kapott, amely felhatalmazta az adatok uniós szintű közös feldolgozására. Ennek köszönhetően az adójogrendszerek között eddig széttagoltan folyó ellenőrzési eljárás immár az Eurofisc-en belül racionalizálható. A Bizottság lépéseket fog tenni annak biztosítása érdekében, hogy az Eurofisc-et egy olyan, uniós képességekkel felruházott szervezetté alakítsák át, amely több adattal és eszközzel rendelkezik.
- ✓ Az Eurofisc hatékonyabbá tétele mellett meg kell erősíteni a más illetékes uniós szervekhez és tagállami hatóságokhoz fűződő kapcsolatait is. **Az Eurofisc-nek az adózási információk uniós központjává kell válnia, amely nem csak héacélokat szolgál, hanem például a pénzügyi hatóságokat⁴⁸, a vámhatóságokat, az OLAF-ot és az Europol-t is ellátja információkkal.** Bizonyos információcserék már ma is léteznek, ezeket azonban racionalizálni kell és meg kell erősíteni, struktúrákba kell szervezni, és adott esetben uniós szinten aktívan támogatni kell. Az átalakítási folyamat figyelembe veszi **az Eurofisc hatókörének kiterjesztését is.** Ebben az összefüggésben a **közvetlen adózás** számára várhatóan előnyökkel jár majd az Eurofisc által biztosított kapacitás.
- ✓ **Az adóhatóságok számára előnyös lenne, ha az uniós képességekkel rendelkező Eurofisc-rendszeren belül, amely minden tagállamot automatizált módon kiszolgál, megosztanák az erőforrásokat.** Az uniós képességekkel rendelkező Eurofisc-ben közösen lehetne kidolgozni a változó üzleti modellekből eredő új csalási technikákra adott válaszhoz szükséges szakértelmet. Ekképpen az uniós szinten végrehajtott közös befektetés közvetlenül előnyös lenne minden tagállam számára, erőforrásaitól és képességeitől függetlenül.

Emellett a tagállami adóhatóságok meglévő adószabályok végrehajtására irányuló képességeinek javítása érdekében a Bizottság a következő intézkedéseket fogja hozni:

2020/2021-ben

10. Az alternatív fizetési eszközök és befektetések – például a kriptoeszközök és az elektronikus pénz – megjelenése az adózási átláthatóság terén az elmúlt években elért haladás aláásásával fenyeget, és jelentős adócsalási kockázatot hordoz. 2021-ben a Bizottság aktualizálni fogja **az igazgatási együttműködésről szóló irányelvet**, hogy annak hatályát kiterjessze az átalakuló gazdaságra, és megerősítse az igazgatási együttműködés keretét.

⁴⁶ A Tanács 904/2010/EU rendelete (2010. október 7.) a hozzáadottérték-adó területén történő közigazgatási együttműködésről és csalás elleni küzdelemről (HL L 268., 2010.10.12., 1. o.).

⁴⁷ A Tanács (EU) 2018/1541 rendelete (2018. október 2.) a 904/2010/EU és az (EU) 2017/2454 rendeletnek a hozzáadottérték-adó területén történő közigazgatási együttműködés megerősítésére irányuló intézkedések tekintetében történő módosításáról (HL L 259., 2018.10.16., 1. o.).

⁴⁸ Itt utalni kell a pénzügyi piacok felügyeletéért felelős uniós és nemzeti hatóságokra. További információk az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA) weboldalán olvashatók: <https://www.esma.europa.eu/>

11. Az Európai Parlament a méltányos adózással kapcsolatos EU Pilot projektet követő előkészítő intézkedésként kezdeményezte az **Európai Adóügyi Megfigyelőközpont** létrehozását.⁴⁹ Az Európai Parlament által finanszírozott részvételi tevékenység legfeljebb három egymást követő évig tarthat. A Bizottság nemrégiben tette közzé a pályázati felhívást⁵⁰. Az Európai Adóügyi Megfigyelőközpont feladata az adóvisszaélések szintjével és hatókörével kapcsolatos tendenciák nyomon követése és számszerűsítése, és ezáltal a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalhoz való további hozzájárulás, valamint a nemzetközi adóügyi kérdésekről folytatott páneurópai vita ösztönzése.

2022/2023-ban

12. A héa beszede érdekében **meg kell erősíteni a határokon átnyúló ügyletek ellenőrzéseit**. A tagállamok közötti puszta információcsere vagy figyelmeztetések – ahogy az napjainkban folyik – az ügyletek volumene miatt nem célravezetők, különös tekintettel az e-kereskedelemre vonatkozó héacsomag által bevezetett változtatásokra, amelyek 2021-ben lépnek hatályba. A Bizottság fel fogja tární, hogyan váltson át a manuális információcseréről az elektronikus rendszereken keresztül történő automatikus adatmegosztásra, ahogy az már a harmadik országokból érkező behozatalokra vonatkozó vámadatok esetében is történik, és szükség esetén javasolni fogja a 904/2010/EU tanácsi rendelet módosítását.

13. Ráadásul a tagállamok rendelkezésére álló új technológiák **megkönnyítenék a határokon átnyúló ügyleteket azon becsületes vállalkozások számára, amelyek meg akarnak felelni a héaszabályoknak**. Az adóhatóságok egy kockázatelemzésen alapuló megközelítés keretében a nem szabálykövető adófizetőkre összpontosíthatnák ellenőrzéseiket, miközben a becsületes adózók zavartalanabban folytathatnák tevékenységüket. Emellett az ellenőrzéseket uniós szinten összehangoló modern adóügyi kormányzás is megkönnyítené a becsületes vállalkozások életét. A Bizottság meg fogja vizsgálni azt is, hogyan mozdíthatja elő ezeket a határokon átnyúló vizsgálatokat, és szükség esetén javasolni fogja a 904/2010/EU tanácsi rendelet módosítását.

14. **Szorosabb párbeszéd a nemzetközi partnerekkel**: Az Unió adópolitikai munkájának biztosításához gyakran szükség van a harmadik országokkal folytatott hatékony együttműködésre: a globális gazdaságban a tagállamok adóigazgatásainak nemcsak egymással kell együttműködniük, hanem a harmadik országokkal is. A Bizottság konkrétan javasolni fogja, hogy kezdődjenek meg a tárgyalások az érintett harmadik országokkal a héa területén folytatott igazgatási együttműködésről (hasonlóan az EU és Norvégia között létrejött megállapodáshoz), az EU egyes fő kereskedelmi partnereivel kezdve meg a folyamatot. A cél igazságos és hatékony adóhatóságok biztosítása.

3.5. Jogviták

Az adózás az önkéntes szabálykövetésre hagyatkozik, és a lehetséges mértékig az adófizetők és az adóhatóságok közötti együttműködő, pozitív és harmonikus kapcsolatra kell épülnie. A valóság azonban nem mindig ideális, és néha előfordul, hogy az adófizetők és az adóhatóságok nem értenek egyet.

⁴⁹ A kísérleti projektek és az előkészítő intézkedések olyan új, ideiglenes kezdeményezéseket vezetnek be, amelyek állandó uniós finanszírozási programokká válhatnak.

⁵⁰ A pályázati felhívással kapcsolatos további részletek: https://ec.europa.eu/taxation_customs/calls-tenders-grants-calls-expression-interest/TAXUD/2020/CFP-01-eu-tax-observatory_en

Az elsődleges cél a jogviták lehetőségének megelőzése és a jogbiztonság megteremtése az adófizetők számára.

Viszont ha jogvita merül fel, az adófizetők számára még mindig lehetőséget kell biztosítani a lehetséges félreértések helyesbítésére vagy tisztázására, a jogvita kiterjedésének elkerülése érdekében.

A jogviták, különösen a peres viták, költségesek és időigényesek. Ideális esetben el kell kerülni ezeket a jogvitákat, viszont ha ez nem lehetséges, a gyors rendezésükkel minimális szinten tarthatók az adófizetők és az adóhatóságok számára felmerülő költségek. E tekintetben néhány érdekelt fél már hangot adott annak, hogy előnyben részesítené az uniós szintű beavatkozást, különösen a jogviták megelőzése és rendezése terén.⁵¹

A jogviták elkerülése, illetve lehető leghatékonyabb rendezése érdekében a Bizottság a következő intézkedéseket fogja hozni:

2020/2021-ben

15. A vitarendezési mechanizmusról szóló irányelv nyomon követése. A Bizottság a továbbiakban végrehajtja és nyomon követi a vitarendezési mechanizmusról szóló irányelvet a tagállamok között a kettős adóztatás megszüntetése érdekében létrejött megállapodások és egyezmények értelmezéséből és alkalmazásából eredő jogviták tekintetében. A Bizottság a tagállamokkal együttműködve folytatni fogja a munkát egy állandó vitarendezési szerv, az úgynevezett állandó bizottság felállításának érdekében, amelynek jogalapját az (EU) 2017/1852 irányelv⁵² már megteremtette. Az állandó bizottság várhatóan hozzá fog járulni az eredményes vitarendezéshez a tagállamok között.

2022/2023-ban

16. A héával kapcsolatos jogviták elkerülése és rendezése Mechanizmusokat kell kialakítani a héa-irányelv végrehajtásával kapcsolatos jogviták megelőzésére és megoldására a héaügyletek életciklusának minden szakaszában, hogy a héával kapcsolatban biztosítsuk a jogbiztonság, a semlegesség és az igazságosság elvét. A Bizottság meg fog vizsgálni minden lehetséges alternatívát, és adott esetben jogalkotási javaslatot nyújt be a héával kapcsolatos jogviták megelőzését és rendezését szolgáló mechanizmusról

3.6. Az uniós adószabályok egyszerűsítése az egységes piac versenyképességének növelése érdekében

A fent bemutatott intézkedések az adóigazgatásra, az adószabályok mindennapi végrehajtására összpontosítanak. Önmagában az adóigazgatás racionalizálásával azonban csak korlátozott eredmények érhetők el. Az adófizetők érdekét szem előtt tartva fontos egyszerűsíteni a szabályokat.

⁵¹ Az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről szóló irányelv értékeléséről szóló nyilvános konzultációra adott válaszok összefoglalása „Az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről és a 77/799/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2011/16/EU tanácsi irányelv értékelése” című bizottsági szolgálati munkadokumentum (SWD(2019)328 final) 2. mellékletében található.

⁵² A Tanács (EU) 2017/1852 irányelve (2017. október 10.) az európai uniós adóügyi vitarendezési mechanizmusokról (HL L 265., 2017.10.14., 1. o.).

Az adóhatóságok által meghozható egyszerűsítési intézkedésektől függetlenül az adópolitika továbbra is gyakran nagyon bonyolultan kezelhető és betartható politika marad. Az adófizetők többsége igazságosan részt kíván vállalni a közterhekből. Sajnálatos azonban, hogy az adószabályok bonyolultsága bizonyos esetekben még őket is eltántoríthatja ettől.

Ahhoz, hogy a szabálykövetés támogatása mellett egyszerűbbé tegyünk és megkönnyítsük az adózást, bizonyos területeken aktualizálnunk és egyszerűsíteniünk kell a meglévő szabályokat. A fő haszon az lesz, hogy helyreállnak az egyenlő versenyfeltételek az uniós vállalkozások és az Unió kívüli versenytársak között. Mindemellett biztosítani kell az összhangot a legfontosabb politikai célkitűzésekkel, például az európai zöld megállapodással. Az is fontos, hogy az adófizetők ismerjék a jogaikat.

Az egységes piacon működő adófizetők életének egyszerűbbé tétele érdekében a Bizottság a következő intézkedéseket fogja hozni.

2020/2021-ben

17. **Az adófizetői jogok chartája.** A Bizottság közleményt tesz közzé, amelyben számba veszi az adófizetők uniós jog szerinti meglévő jogait, valamint a tagállamoknak szóló ajánlást tesz közzé arról, hogy miként lehetne megkönnyíteni az adófizetők jogainak végrehajtását és egyszerűsíteni az adókötelezettségeket.
18. **A pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó héaszabályok aktualizálása** A pénzügyi szolgáltatások tekintetében a héa-irányelvben biztosított mentesség egészen azokig az időig nyúlik vissza, amikor 1977-ben először léptették életbe a héára vonatkozó jogszabályt. A Bizottság jogalkotási javaslatot fog benyújtani ezeknek az elavult rendelkezéseknek a módosítására. A korszerűsítés figyelembe veszi a digitális gazdaság (fintech) növekedését, valamint a bemeneti szolgáltatások pénzügyi és biztosítási szolgáltatók általi kiszervezésének növekedését, valamint az ágazat szerkezetét. A javaslat várhatóan biztosítja majd az egyenlő versenyfeltételeket az Unióban, és figyelembe veszi az uniós vállalatok nemzetközi versenyképességét.
19. **A héabizottság jogállásának átalakítása** A héabizottság jelenleg a tagállamok és a Bizottság képviselőiből álló tanácsadó bizottság, amelynek nincsenek hatáskörei a végrehajtási intézkedések elfogadási eljárásában. A Bizottság javasolni fogja a héa-irányelv módosítását, hogy a héabizottságot egy „komitológiai bizottsággá” alakítsa át, amely minősített többséggel eljárva felügyelné a végrehajtási jogi aktusok Bizottság által elfogadását. Azzal, hogy bizonyos végrehajtási hatásköröket – az említett héabizottság ellenőrzése mellett – a Bizottságra ruháznak, várhatóan javulni fog a döntéshozatali eljárás hatékonysága a héa területén. Ez hozzá fog járulni az uniós héa-jogszabály egységes alkalmazásához azon adóalanyok javára, akik több tagállamban folytatnak gazdasági tevékenységet. A közvetett adózás terén már alkalmazzák a komitológiai eljárásokat az igazgatási együttműködésre és a jövedéki adókra. Meg kell határozni ezeknek a végrehajtási hatásköröknek a pontos hatókörét.
20. A Bizottság 2021-ben **konferenciát** fog szervezni **az adatelemzésről és a digitális megoldásokról.** Ez a rendezvény, a „nagy adózási adathalmazokról szóló csúcstalálkozó”, számba fogja venni az adószakértők, a vállalkozások, a tudományos világ, a statisztikusok és a nemzeti hatóságok legérdekesebb és leginnovatívabb ötleteit arról, hogyan lehet felhasználni a technológiát az adózás „okosabbá tételére” és a vállalkozások szükségtelen jelentéstételi terheinek elkerülésére. Ez a rendezvény platformot biztosít minden érdekelt fél számára, hogy megfogalmazzák igényeiket és elvárásaikat az adatelemzések és más digitális megoldások

adózás területén történő felhasználásával kapcsolatban. Lehetőséget ad a bevált gyakorlatok megosztására is.

21. A Bizottság létre fog hozni egy **a transzferárakkal foglalkozó szakértői csoportot**, amely pragmatikus, nem jogalkotási megoldásokat dolgoz ki az EU szempontjából releváns transzferárazási gyakorlatok által okozott problémák gyakorlati megoldására. A szakértői csoport úgy fog felépülni, hogy figyelembe tudja venni mind a tagállamok, mind pedig az üzleti élet és a civil társadalom hozzászólásait. Egy ilyen szakértői csoport növeli a jogbiztonságot az adózás terén, egyúttal csökkenti a kettős adóztatás kockázatát is.

2022/2023-ban

22. **Az utazási irodákra vonatkozó különös héaszabályozás felülvizsgálata.** A héa-irányelv különös szabályokat ír elő az utazási irodákra és utazásszervezőkre, amelyeket nem egyforma módon alkalmaznak az Unióban. A jelenlegi szabályok bizonyos fokú versenytorzulást okoznak az EU-ban székhellyel rendelkező utazási irodák és az Unión kívüli, de az EU-ba utakat szervező utazási irodák között. A digitalizáció tovább súlyosbítja a problémát. A folyamatban lévő értékelés eredményei alapján⁵³ a Bizottság javasolni fogja a héa-irányelv módosítását, hogy egyszerűsítse a különös szabályozást, és biztosítsa az egyenlő versenyfeltételeket az EU-ban, szem előtt tartva az uniós utazási ágazat versenyképességét.

23. **A héa szabályozási keret hozzáigazítása a platformgazdasághoz.** A platformgazdaság gyors fejlődése kérdéseket vet fel azzal kapcsolatban, hogy a héa szempontjából hogyan ítéljük meg a felhasználók között platformok segítségével létrejött ügyleteket (a platformokon szolgáltatásokat vagy termékeket kínáló személyek héaalanyok vagy sem?) és a platform által nyújtott szolgáltatásokat (mi a szolgáltatás természete?). A Bizottság jogalkotási javaslatot fog benyújtani a héa-irányelv módosítására, amely várhatóan egyértelmű helyzetet és jogbiztonságot fog teremteni minden érintett szereplő számára. Megvizsgálja azt is, hogy a platformok milyen szerepet játszhatnak az adó beszédésének biztosításában.

24. **A személyszállítási ágazat zöldebb adóztatása.** A héa-irányelv jelenleg számos mentességet biztosít a személyszállítási ágazatnak. E mentességek némelyike csak a személyszállítás bizonyos típusaira vonatkozik. Ez többek között ahhoz vezet, hogy a nemzetközi légi és tengeri személyszállítás ténylegesen nem héaköteles. A Bizottság jogalkotási javaslatot fog benyújtani ezeknek a mentességeknek a felülvizsgálatára, hogy biztosítsa azok összhangját az európai zöld megállapodás céljaival. A felülvizsgálat egyszerűsíteni fogja a személyszállítási szolgáltatás adóztatás helyére vonatkozó héaszabályokat.

25. **A jövedéki adóra vonatkozó e-kereskedelmi intézkedéscsomag.** A jelenlegi szabályok lényegében ellehetetlenítik a jövedéki termékek távértékesítését a gazdasági szereplők számára a szabályozásból eredő túl nagy terhek és költségek miatt. A Bizottság át fogja tekinteni, hogy a csalás és az online gazdasági szereplők és a fizikai üzlethelyiséggel rendelkező szereplők közötti versenytorzulás minimalizálása érdekében hogyan lehetne egyszerűsíteni ezeket a

⁵³ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/11883-Evaluation-of-the-special-VAT-scheme-for-travel-agents>.

szabályokat. Szükség esetén jogalkotási javaslatot nyújtunk be a jövedéki adóra vonatkozó általános rendelkezésekről szóló tanácsi irányelv módosítására⁵⁴.

4. Következtetés

A Bizottság egy ambiciózus cselekvési tervet terjeszt elő az igazságos és egyszerű adózásra, amely támogatja a helyreállítási stratégiát a példátlan kihívások korában. A Bizottság működésbe hozott és a jövőben is működésbe fogja hozni a rendelkezésére álló összes létező szakpolitikai eszközt, hogy hozzájáruljon a gyors gazdasági fellendüléshez, miközben formálja az Unió átállását a zöld, digitális és igazságosabb szociális piacgazdaság felé. Az adózásra vonatkozó uniós programterv ezen átállás egyik központi eleme, és az is marad.

A Bizottság felkéri az Európai Parlamentet, a Tanácsot, de más érdekelt feleket, például a nem kormányzati szervezeteket, szakszervezeteket és a vállalkozásokat is, hogy konstruktív és inkluzív módon vállaljanak tevételes szerepet annak érdekében, hogy a cselekvési terv konkrét kezdeményezésekbe kerüljön átültetésre, ezáltal egyaránt szolgálja az uniós polgárok, a vállalkozások és a tagállamok javát.

⁵⁴ A Tanács 2008/118/EK irányelve (2008. december 16.) a jövedéki adóra vonatkozó általános rendelkezésekről és a 92/12/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 9., 2009.1.14., 12. o.).